

Vergaderjaar 2006–2007

30 994

Wijziging van de Telecommunicatiewet en de Wet Onafhankelijke post- en telecommunicatieautoriteit ter uitvoering van de roamingverordening

Nr. 6

VERSLAG

Vastgesteld 24 mei 2007

De vaste commissie voor Economische Zaken¹ belast met het voorbereidend onderzoek van bovengenoemd wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering de vragen en opmerkingen in dit verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het voorstel van wet voldoende voorbereid.

I ALGEMEEN

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben met instemming kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Veel waardering hebben deze leden voor het initiatief en de snelle procedure in het Europees Parlement. Deze leden hechten zeer aan een spoedige invoering van de «Verordening betreffende roaming op publieke mobiele netwerken binnen de Gemeenschap», aangezien de voor roaming gevraagde tarieven exorbitant hoog zijn. Het via onderhavig wetsvoorstel werken aan spoedige verankering van de Verordening in de Nederlandse wetgeving verdient volgens deze leden een compliment. De leden van de CDA-fractie hebben voor het overige geen vragen aan de staatssecretaris over dit wetsvoorstel.

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennis genomen van het voornemen tot implementatie van de roamingverordening via het voorliggende wetsvoorstel. De leden zijn van mening dat de roamingtarieven gereguleerd moeten worden en hebben daar ook al in 2005 voor gepleit, wat onder meer tot uiting is gekomen in gestelde Kamervragen destijds. De leden zijn teleurgesteld dat de Europese Commissie en de Raad sindsdien twee jaar nodig hebben gehad om tot regulering te komen, maar hopen dat consumenten deze zomer al profijt kunnen hebben van de lagere roamingtarieven. Het wetsvoorstel creëert de ruimte voor een snelle implementatie van de roamingverordening. Het is, zoals de Raad van State terecht opmerkt, zeer ongebruikelijk om een wetsvoorstel in te dienen ter implementatie van een nog niet aangenomen

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Crone (PvdA), Schreijer-Pierik (CDA), Vendrik (GL), Ten Hoopen (CDA), Kortenhorst (CDA), Hessels (CDA), ondervoorzitter, Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), voorzitter, Irrgang (SP), Jansen (SP), Biskop (CDA), Ortega-Martijn (CU), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Graus (PVV), Zijlstra (VVD), Besselink (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD) en Vos (PvdA). Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Kalma (PvdA), Van Dijk (CDA), Duyvendak (GL), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Kortenhorst (CDA), De Rouwe (CDA), Koşer Kaya (D66), Ulenbelt (SP), Blok (VVD), Samsom (PvdA), Weekers (VVD), Van Dam (PvdA), Karabulut (SP), Luijben (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Cramer (CU), Atsma (CDA), Schippers (VVD), Madlener (PVV), Neppéus (VVD), Blom (PvdA), Gerkens (SP), Thieme (PvdD) en Heerts (PvdA).

verordening. De leden van de PvdA-fractie steunen desondanks die snelle implementatie en zullen zich dan ook inspannen voor een spoedige behandeling van dit wetsvoorstel. Zij hebben wel nog enkele vragen bij het wetsvoorstel.

De SP-fractie heeft met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. De SP-fractie steunt het initiatief om de tarieven voor internationaal mobiel bellen te verlagen. De consument betaalt al jaren teveel voor internationaal mobiel bellen en de huidige regelgeving blijkt onvoldoende handvatten te bieden om de tarieven omlaag te brengen. Nieuwe regelgeving die dit mogelijk moet maken is daarom in het belang van de consument.

De VVD fractie heeft met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel en heeft de volgende vragen.

De leden van de PVV-fractie hebben kennis genomen van het voorstel tot wijziging van de Telecommunicatiewet en de Wet onafhankelijke post- en telecommunicatieautoriteit ter uitvoering van de roaming verordening.

2. Inhoudelijke opmerkingen

De leden van de PvdA-fractie memoreren dat het wetsvoorstel een nieuw artikel 18.2a introduceert, waarin aan de regering in vergaande mate de implementatie van de roamingverordening wordt gedelegeerd.

Dat is nuttig ten behoeve van een snelle implementatie, maar het lijkt de leden van de PvdA-fractie geen duurzame oplossing. Ziet de regering dit wetsvoorstel als een duurzame implementatie van de roamingverordening, of is de regering bereid het wetsvoorstel aan te passen zodra de roamingverordening is aangenomen, dan wel om in een later stadium een nieuw wetsvoorstel aan de Kamer voor te leggen waarmee de roamingverordening duurzaam wordt geïmplementeerd en de implementatie niet volledig aan de regering wordt gedelegeerd?

Waarom kiest de regering niet voor delegatie aan de OPTA, die immers zeer goed in staat moet worden geacht zelf invulling te geven aan de roamingverordening?

Als de roamingverordening in huidige vorm wordt aangenomen, hebben de lidstaten dan de vrijheid verder te gaan dan wat in de verordening wordt vastgelegd? Volgens de leden van de PvdA-fractie is het immers zeer wel denkbaar dat een nationale toezichthouder zoals OPTA tot de conclusie komt dat de markt voor roaming onvoldoende concurrerend is en dat partijen op die markt een aanmerkelijke marktmacht bezitten. Daardoor zou vergaande regulering conform de EU-telecommunicatierichtlijnen en de Nederlandse Telecommunicatiewet gelegitimeerd zijn. Een nationale toezichthouder zou in zo'n geval over kunnen gaan tot kostengeoriënteerde tariefregulering. Dat zou kunnen leiden tot maximumtarieven die (veel) lager uitvallen dan de maximumtarieven die in de roamingverordening worden vastgesteld. De leden van de PvdA-fractie vragen zich daarom af of de roamingverordening de bestaande richtlijnen en wetgeving overschrijft en dat derhalve voor roaming het normale toezicht en de normale maatregelen niet langer van toepassing zijn, of behouden de nationale toezichthouders de vrijheid om verdergaand te reguleren dan in de roamingverordening wordt vastgelegd? De leden van de PvdA-fractie hechten zeer aan het behoud van de bevoegdheden van nationale toezichthouders, ook op dit gebied. Met de roamingverordening wordt misbruik van het gebrek aan marktwerking op de roamingmarkt geenszins gestopt. Het misbruik wordt alleen aan een maximum gebonden. De leden van de PvdA-fractie hechten er aan dat de nationale toezichthouder verder kan gaan in het bestrijden van dit misbruik.

Is de regering het met de leden van de PvdA-fractie eens dat een maximumtarief van twee respectievelijk drie keer het gemiddelde Europese aflevertarief, nog steeds ruimte biedt voor zeer ruime winstmarges? Kan de regering een inschatting geven van de winstmarges die op basis van deze maximumtarieven worden toegestaan? Vindt de regering een retailtarief dat 30% boven het wholesaletarief ligt niet eveneens zeer veel ruimte bieden voor het maken van overmatige winsten? Is de regering van mening dat een winstmarge van 30% op een niet-concurrerende markt zeer royaal en allesbehalve rechtvaardig is? Heeft de regering de ruimte om in de uiteindelijke implementatie van de roamingverordening te kiezen voor een lager maximum wholesale- of retailtarief? Zo ja, is de regering bereid tegemoet te komen aan de wens van de leden van de PvdA-fractie om die ruimte te benutten?

De leden van de PvdA-fractie menen dat een gesprek van een abonnee van T-Mobile in Kerkrade met een abonnee van T-Mobile in Herzogenrath zeker niet meer kosten met zich mee zal brengen dan een gesprek van dezelfde abonnee van T-Mobile in Kerkrade met een abonnee van Vodafone in Den Helder. Is de regering een andere mening toegedaan? Zo ja, kan de regering onderbouwen waarom zij van mening is dat een gesprek tussen twee klanten van dezelfde onderneming aan weerszijden van de grens meer kosten met zich meebrengt dan een gesprek tussen twee klanten van verschillende ondernemingen binnen hetzelfde land? Zo nee, mogen de leden van de PvdA-fractie daaruit concluderen dat de regering met hen van mening is dat het in rekening brengen van roamingkosten niet rechtvaardig is?

Is de regering het met de leden van de PvdA-fractie eens dat er eigenlijk geen verschil behoort te zijn tussen de tarieven voor het nationale telefoonverkeer en roaming binnen de EU, aangezien de EU één interne markt vormt? Is de regering het derhalve met deze leden eens dat de roamingverordening een slap compromis is, dat weliswaar de consumenten minder laat betalen, maar nog steeds teveel?

In de voorgestelde roamingverordening wordt de volgende passage weergegeven met betrekking tot ontvangst van een mobiel gesprek tijdens verblijf in het buitenland:

«... teneinde te waarborgen dat de aan roamende klanten aangerekende tarieven voor de ontvangst van gesprekken terwijl zij in het buitenland reizen in de Gemeenschap meer de desbetreffende onderliggende kosten voor hun thuisaanbieder weerspiegelen ...».

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af welke conclusies aan deze tekst verbonden moeten worden. Mogen zij hieruit opmaken dat de kosten voor het ontvangen van een gesprek eveneens naar beneden gaan, maar dat het ontvangen van een gesprek niet gratis wordt, terwijl het in eigen land wel gratis is?

Kan de regering aangeven of er in dit voorstel ook rekening wordt gehouden met de regulering van de maximumtarieven voor het versturen van sms-berichten of het versturen en ontvangen van data bij verblijf in het buitenland? Zo nee, kan zij toelichten waarom dat hier dan niet het geval is? Is het de regering bekend dat consumenten ook steeds vaker negatief verrast worden met torenhoge rekening voor UMTS-roaming? Is de regering het met de leden van de PvdA-fractie eens dat roaming van sms- en dataverkeer eveneens gereguleerd dient te worden?

De leden van de PvdA-fractie willen de regering tenslotte vragen uiteen te zetten hoe zij om zal gaan met eventuele amendementen vanuit het Europees Parlement.

De leden van de SP-fractie wijzen er op dat op dit moment de roamingverordening nog niet is aangenomen. Het voorstel is nog aanhangig bij de Raad van de Europese Unie en bij het Europees Parlement. De staatssecretaris van Economische Zaken verwacht dat het voorstel nog voor de zomer van 2007 zal worden aangenomen. De toenmalige minister van Economische Zaken heeft eerder echter aangegeven dat de lidstaten onderling nog verdeeld waren over de roamingverordening¹. Kan de regering duidelijk maken hoe het nu precies staat met de voortgang in de behandeling van de roamingverordening? Zijn de lidstaten niet meer verdeeld of is er intussen een compromis gesloten?

In de verordening zoals die er nu ligt, wordt bij de berekening van de maximale tarieven gebruik gemaakt van het «nationaal gewogen gemiddeld tarief voor mobiele gespreksafgifte», zo stellen de leden van de SP-fractie. Dat is volgens de verordening weer gelijk aan het gemiddelde van de tarieven voor mobiele gespreksafgifte per AMM-exploitant (Aanmerkelijke Markt Macht), gewogen op basis van het aantal actieve abonnees per AMM-exploitant. Met de «AMM-exploitant» wordt bedoeld de exploitant van een terrestrisch mobiel netwerk, die overeenkomstig artikel 16 van Richtlijn 2002/21/EG is aangewezen als een exploitant met een aanmerkelijke marktmacht in een markt voor de afgifte van gesprekken op een dergelijk netwerk in de betrokken lidstaat². Kan de regering aangeven welke partijen in Nederland als exploitanten met aanmerkelijke marktmacht moeten worden gezien?

De tariefplafonds zoals in de roamingverordening opgenomen, zijn naar de mening van de SP-fractie nog vrij ruim (130% van twee of drie keer het wholesale-tarief, afhankelijk van het soort gesprek). Kan de regering aangeven of het gevaar bestaat dat de tarieven voor internationaal mobiel bellen nog steeds te hoog blijven, omdat de limieten niet scherp genoeg zijn gesteld?

Dit wetsvoorstel voorziet in een tijdige uitvoering van de roamingverordening, zo memoreren de leden van de VVD-fractie. Wordt er toegezien op gelijktijdige uitvoering van deze verordening in andere lidstaten? Zo ja, op welke wijze? Is er sprake van coördinatie voor wat betreft de uitvoering van de verordening in de verschillende lidstaten? Is de regering het eens met deze leden dat, indien andere lidstaten niet overgaan tot een dergelijke tijdige uitvoering van de roamingverordening, het risico ontstaat van een ongelijk speelveld?

Gaat de roamingverordening ver genoeg, zo vragen de leden van de VVD-fractie. Zou het zo kunnen zijn dat tarieven nog steeds te hoog blijven, aangezien binnen de vastgestelde maximumtarieven aanbieders van mobiele telefonienetwerken uit de verschillende landen nog steeds tariefafspraken kunnen maken? Heeft een maximumtarief niet als effect dat alle bedrijven dit maximumtarief zullen hanteren als hét tarief, waardoor er geen concurrentie zal ontstaan? Leidt de voorgestelde methodiek wel tot het correcte, lagere, niveau van maximumtarieven? Garandeert deze verordening dat consumenten inderdaad een redelijk tarief, oftewel een zo gunstig mogelijke prijs, gaan betalen?

In de memorie van toelichting wordt verondersteld dat eens in de tien tot vijftien jaar de betrokken ondernemingen alle informatie die relevant is voor de tenuitvoerlegging en de handhaving van de verordening op verzoek van de toezichthouder moeten overleggen. De leden van de VVD-fractie vragen wat de reden is dat dit met een bepaalde frequentie opnieuw gedaan moet worden? Waarom deze termijn van tien tot vijftien jaar? Zou het ook een langere termijn kunnen zijn, mede met het oog op de administratieve lasten die hiermee gepaard gaan?

---

¹ Zie bijvoorbeeld kamerstukken 21 501-33, nr. 109 en 21 501-33, nr. 117.

² Zie bijlage II van het voorstel van de roamingverordening.

De leden van de VVD-fractie wijzen er op dat in het nader rapport naar aanleiding van het advies van de Raad van State melding wordt gemaakt van een wijziging van artikel 15.4 van de Telecommunicatiewet, om voor overtredingen van de roamingverordening hetzelfde boetemaximum te laten gelden als voor aanbieders met aanmerkelijke marktmacht. Is de OPTA de aangewezen toezichthouder in dit geval, gezien het grensoverschrijdend karakter van roaming? Komt een boete naar aanleiding van een overtreding van de roamingverordening derhalve ten bate van de Nederlandse staatskas?

Is het correct dat alleen consumenten die na het moment van in werking treden van de verordening een nieuw abonnement afsluiten, vallen onder de nieuwe tarieven? Is de regering het eens met de leden van de VVD-fractie dat de verordening zijn doel zou missen indien de nieuwe tarieven niet zouden gelden voor reeds bestaande contracten?

De leden van de PVV-fractie zijn voorstander van Vrije Marktwerking. Bovendien zijn deze leden tegen politieke bemoeienis vanuit de EU. Zij vinden echter dat er aan liberalisme grenzen gesteld moeten worden zodra het, in dit geval door het ontbreken van zogenaamde plafonds voor excessief hoge roaming tarieven, ten koste gaat van miljoenen burgers en het bedrijfsleven. Sterker nog, het riekt naar kartelvorming in een ongelijke, grensoverschrijdende markt.

Deze leden vragen of het verstandig is op dit, naar onze mening te vroege, tijdstip een oordeel te vellen over een conceptverordening en de hieruit mogelijk voortvloeiende wetswijziging, terwijl er nog behoorlijke onenigheid is over de hoogte van de plafondtarieven tussen de EU en de betrokken landen onderling.

De leden van de PVV-fractie vragen voorts welke tarieven gebruikt worden op de website van de EU met roaming-tarieven. Wordt hierbij het standaard tarief gebruikt, of de meest gunstige tarieven die beschikbaar zijn? Als gebruik wordt gemaakt van de standaard tarieven zijn de leden van deze leden van mening dat dit niet een compleet beeld geeft van de gehanteerde tarieven. Bovendien willen deze leden zekerheid voor burgers en het bedrijfsleven dat de toekomstige «inkomstderving», niet op een andere manier (abonnementen, sms-verkeer) wordt verhaald op deze inmiddels jarenlange gedupeerde mensen.

Voorts willen de leden van de PVV-fractie weten of de minister op de hoogte is van het rapport uitgebracht door Copenhagen Economics in opdracht van de Europese Commissie: «Roaming, an assessment of the Commission proposal on roaming». In dit rapport wordt namelijk aanbevolen dat de tarieven veel minder laag uitvallen dan nu voorgesteld wordt (33 eurocent in plaats van de voorgestelde 17 eurocent).

Voor eventuele ondersteuning van deze wijziging van wet, willen de leden van de PVV-fractie overtuigd worden dat voorgenomen wetswijziging wel terdege het doel nastreeft een plafond in te voeren om de positie van de eindverbruiker te versterken, waarbij een gelijk speelveld door ons als voorwaarde geldt, mede voor de betrokken bedrijven. Tot slot kan de EU zich naar de mening van deze leden nu eindelijk eens van de kant laten zien waar zij ooit voor is opgericht: economische samenwerking!

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Kraneveldt-van der Veen

De adjunct-griffier van de commissie,
De Veth